



תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר קדשים | מסכת מנחות ל' - ל"ו | פרשת וילך
כ"ט באלול תשע"ח | ו' בתשרי תשע"ט (15-9 לספטמבר)

דף ל': מצות פתיבת ספר תורה

בדף זה לומדים, שמי שזוכה לכתוב ספר תורה מקיים מצות עשה דאורייתא, שנאמר: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת", והכונה היא לתורה שמכונה "שירה". מצות פתיבת ספר תורה היא המצוה האחרונה שנאמרה בתורה, ולכן היא המצוה התרי"ג. התלמוד אומר שמי שכותב ספר תורה "מעלה עליו הכתוב כאלו קבלו מהר סיני". רש"י מסביר שמי שכותב ספר תורה בעצמו, זוכה למעלה גבוהה כאילו קיבל את התורה מהר סיני.



דף ל"א: פתיבת מזוזה

בתורה כתוב: "וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך". במסוקים אלה התורה מצוה אותנו לכתוב פסוקים מן התורה ולקבוע אותם על פתח הבית ובשערים. את המזוזה צריך לכתוב על קלף אחד ולא על שני קלפים, ואם כתבו מזוזה על שני קלפים ותפרו אותם לאחד, המזוזה פסולה. אין צורך להקפיד שכל השורות תהיינה באותו אורך, אבל אם כתבו את המזוזה בצורה שאורך השורות יוצר צורה של מגדל או של מגדל הפוך, המזוזה פסולה.



דף ל"ב: כבוד ספר התורה

רב חלבד ספר, שהוא ראה את רב הונא עומד לשבת על מיטה שהיה מונח עליה ספר תורה, ולפני כן הוא נטל את ספר התורה והניחו במקום אחר, מפני שהוא פסק שאסור לשבת על מיטה שספר תורה מונח עליה, מפני כבוד ספר התורה. מפני קדושת ספר התורה כתב ה"מגן אברהם" שאדם שנפל מידיו ספר תורה, נוהגים שעליו להתענות, אפילו אם הספר נפל פשהוא עטוף במעיל או בנרתיק.

דף ל"ג: "תעשה, ולא מן העשוי"

בעל הפתח לקח מזוזה, קבע אותה על לבנה, ואחר כך התחיל לבנות את פתח הפתח והניח את הלבנה עם המזוזה במקום המתאים. מזוזה כזו פסולה, כי צריך לקבוע את המזוזה אחרי שהפתח קיים. הלכה זו קרויה: "תעשה, ולא מן העשוי". כלומר: יש לקבוע מזוזה ולקיים את המצוה, ולא להניח את המזוזה ואחר כך לבנות את הפתח, כי במקרה זה מצות מזוזה נעשתה מאליה, כי המזוזה כבר הייתה במקומה.



מן התלמוד

סדר קדשים
מסכת מנחות, דף ל"ג

"אמר רבי חנינא: בוא וראה שלא כמדת הקב"ה מידת בשר ודם. מידת בשר ודם, מלך יושב מבפנים ועם משמרין אותו מבחוץ. מידת הקב"ה אינו כן, עבדיו יושבין מבפנים והוא משמרין מבחוץ, שנאמר ה' שומרך ה' צלך על יד ימינך"

רחמנא - הרחמן, כינוי לה'
אידך - אחר

א

הסבר: התלמוד מסביר שבניגוד למלך רגיל שהוא יושב בתוך הארמון והעם שומר אותו מבחוץ, הקב"ה מושיב את עמו ועבדיו בפנים, והוא זה ששומר עליהם מבחוץ.

שנה טובה



הברות

דבר תורה

אחד מהשמות בהם מכונה התורה הוא "שירה", וכך נקראת היא בפרשתנו: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת".

הגמרא מספרת לנו שדוד המלך נענש משום שקרא לדברי התורה "זמירות", שהרי הוא אמר בספר תהילים: "זמירות היו לי חוקיך". מדוע הכינוי "שירה" נכון וראוי לתורה, ואילו השם "זימרה", שגם הוא סוג של נגינה, אינו מתאים עד כדי כך שדוד המלך נענש עליו? השם "זימרה" בא מהמילה "לזמור" שהיא פעולה של חיתוך וכריחה של ענפים מהעץ. לכן לא ראוי לתורה שהיא שלמה ורחבה כים שאין לו סוף, להיקרא בשם שמרמז לדבר חתוך וסופי. לעומת זאת, השם שירה מבטא רצף של תווים המתחברים זה לזה ומסמלים נגינה הרמונית ושלמה, דבר שראוי שבשמו תיקרא התורה.

מתפלפלים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

יואב בן ה-15 עמד בתור לקופה בסופר השכונתי, כאשר ראה שהאישה שעומדת לפניו בתור מכניסה מספר מוצרים לתוך הכיסים שבבגדיה כדי שלא תשלם עליהם בקופה. יואב התלבט מה לעשות: האם לשתוק ולחכות לתור שלו, או ללכת למנהל הסופר ולדווח לו על כך?

מצד שני:

יואב הוא נער הגון וישר, והוא חש אחריות לדווח על נגיבה ועל עוולות, ולכן מבחינה מצפונית הוא צריך ללכת למאבטח או למנהל הסופר ולדווח לו על האישה הזו.

מצד אחד:

זה לא עסק שלו. הנהלת הסופר צריכה לשים מצלמות או אנשי ביטחון שיבדקו ויוודאו שאנשים משלמים ולא גונבים. זה לא תפקידו של יואב לפקח על הקונים בסופר.

...ואיך?
עצתכם?

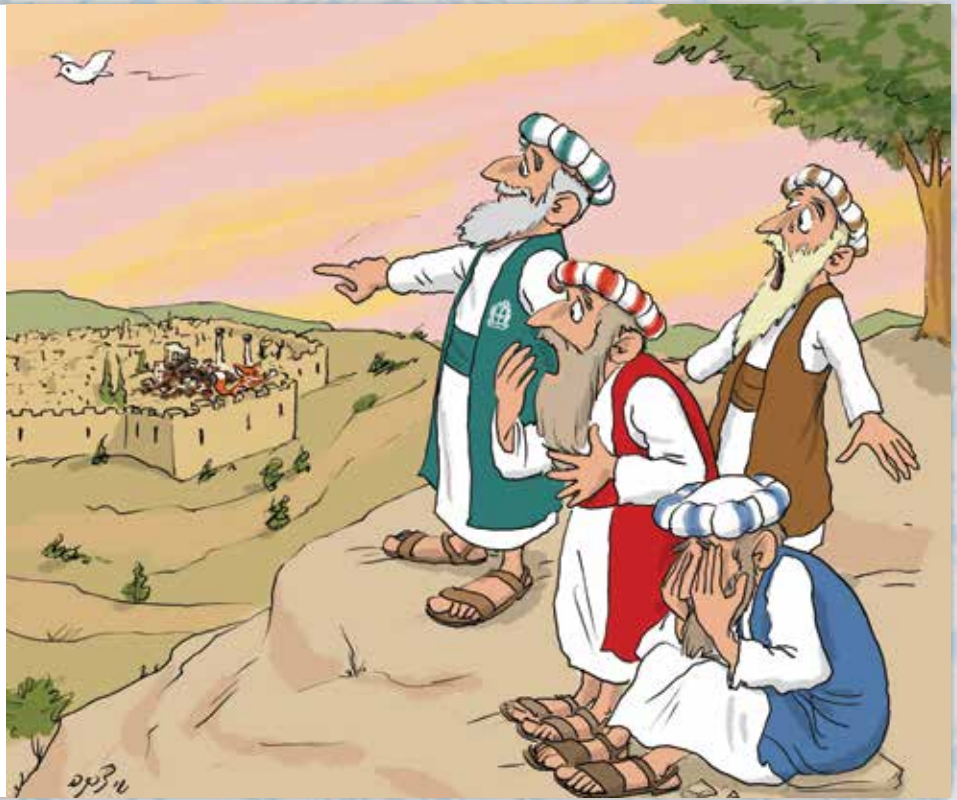
מי אני?

- א. לאבי קראו יוסף ולאשתי קראו רחל.
- ב. הייתי רועה צאנו של כלבא שבוע.
- ג. רק בגיל 40 התחלתי ללמוד תורה ולמדתי 24 שנים ברציפות.
- ד. אמרתי על הפסוק "ואהבת לרעך כמוך" שזה כלל גדול בתורה.
- ה. יש על שמי תנועת נוער ציונית דתית.
- ו. הייתי אחד מעשרת הרוגי מלכות שהוצאו להורג על ידי הרומאים בעוון לימוד תורה.

באיזו תקופה חייתי?
סמנו בבקשה על ציר הזמן למטה מתוך האפשרויות הקיימות באיזו תקופה חייתי.

למטה לא אפשרנו







סדר קודשים, מסכת מנחות, דפים ל"ד - ל"ו

דף ל"ד: תפילין של ראש



על תפילין של ראש אומר התלמוד: "כותבן על ד' עורות ומניחן בד' בָּתִּים בעור אחד".

הספר: בתוך התפילין ישנן **ארבע פרשיות** מן התורה, כתובות על גבי קלף. בתפילין של ראש כותבים כל אחת מארבע הפרשיות על קלף נפרד. מעור נוסף מכינים את ה"בית" שבו מוכנסות הפרשיות. הבית הזה צריך להיות **עשוי מעור אחד** ובו **ארבעה תאים נפרדים**, שלכל אחד מהם מכניסים פרשה אחת. החלק התחתון, המונח על הראש, מכסה על הפתח של כל ארבעת התאים, והוא מכונה **"תתורא"**.

דף ל"ה: תפילין של רש"י ותפילין של רבנו תם



"תפילין של רש"י" ו"תפילין של רבנו תם" - מה ההבדל ביניהם? בתפילין של ראש מונחות **ארבע פרשיות נפרדות**:

א. "קדש לי" ב. "והיה כי יביאך" ג. "שמע ישראל" ד. "והיה אם שמע".

באיזה סדר מניחים את הפרשיות בתפילין?

שיטת רש"י: יש להניח את הפרשיות מימין לשמאל, לפי הסדר הזה: א. "קדש לי" ב. "והיה כי יביאך" ג. "שמע ישראל" ד. "והיה אם שמע".

שיטת רבנו תם: יש להניח את הפרשיות מימין לשמאל, לפי הסדר הזה: א. "קדש לי" ב. "והיה כי יביאך" ג. "והיה אם שמע" ד. "שמע ישראל".

מחלוקתם היא, אפוא, בסדר של שתי הפרשיות האחרונות.

דף ל"ו: מדוע אין מניחים תפילין בשבת?



מה הסיבה שאיננו מקימים מצות תפילין בשבת ובחגים טובים?

הנחת התפילין היא אות, סימן, על הקשר המיוחד שבנינו לבין הקב"ה. מאחר ששבת קודש והימים

הטובים הם בעצמם **"אות"** לקשר שבנינו לבין הקב"ה, אין מניחים בהם תפילין. שבת קודש היא **"אות"**, כנאמר בפסוק בספר שמות: "אך את שבתתי תשמרו כי **אות היא** ביני וביניכם לדרתיכם". שבת ויום טוב הם אות לקשר שבנינו לבין ה', ואם מניחים את התפילין שגם הם אות, מזלזלים בשבת וביום טוב, כאילו אינם מספיק אות.



חידה

בעלון למדנו על המחלוקת בין רש"י לרבנו תם לגבי סדר הפרשיות בתפילין.

סדרו בטבלה את ארבע הפרשיות - "קדש לי", "והיה כי יביאך", "שמע ישראל", "והיה אם שמע" - לפי שתי השיטות:

רש"י	רבנו תם
1.	1.
2.	2.
3.	3.
4.	4.

! | יש לי מושג | "יזכור"

"יזכור" היא תפילה הנאמרת ביום כיפור, בשביעי של פסח, בשמחת תורה ובשבועות, ובה מזכירים את נשמות ההורים ובני המשפחה שנפטרו ומתפללים לעילוי נשמתם. יש נוהגים שמי שהוריו בחיים יוצא מבית הכנסת בזמן שאומרים תפילה זו. כמו כן, ישנם נוסחים של תפילת "יזכור" לחללי מערכות ישראל ולחללי השואה.

שאלות השבוע

א. מדוע אין מניחים תפילין בשבת?

ב. מה ההבדל בין "תפילין של רש"י" ו"תפילין של רבנו תם"?

ג. מה המקור למצות כתיבת ספר תורה?

בין הפותרים נכונה תיער הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים: talmudisraeli@medison.co.il. הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.

*בפיקוח רואה חשבון



תלמוד ישראלי

בחסות חברת MEDISON

Talmudisraeli@Medison.co.il

טל. 03-9250250; פקס. 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון

מנהל חינוכי ועורך: אבי רט

יו"ר חבר הנאמנים: ח"ח חיים פרייליכמן